

ZMP apeluje o pilne wdrożenie systemu ROP i zmianę ustawy odpadowej

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią

Opublikowano: środa, 11, luty 2026 08:11

Joanna Gryboś-Chechelska

Odśłony: 58

Zarząd Związku Miast Polskich przyjął stanowisko w sprawie konieczności wprowadzenia rozszerzonej odpowiedzialności producenta oraz kompleksowej nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W dokumencie wyrażono stanowczy sprzeciw wobec braku realnych działań zmierzających do implementacji art. 8a Ramowej Dyrektywy Odpadowej, która zobowiązuje państwa członkowskie Unii Europejskiej do wdrożenia kompleksowych systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP).

Jak podkreślono, tylko pełne wdrożenie zasady „zanieczyszczający płaci” pozwoliłoby zrealizować obowiązki ciężące na Polsce w zakresie podnoszenia poziomów zbiórki, odzysku i recyklingu odpadów. Bez skutecznych i spójnych mechanizmów ROP cele te pozostaną nieosiągalne.

W stanowisku wskazano, że w przeciwieństwie do innych państw w Polsce nie wdrożono dotąd kompleksowego systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Z informacji przedstawionej w Sejmie 21 stycznia wynika, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie przewiduje wprowadzenia ROP także w 2026 roku.

Jednocześnie – jak zaznacza Związek – na samorządy terytorialne przerzucana jest odpowiedzialność za nieosiągnięcie ustalanych przez Unię Europejską wskaźników poziomu zbiórki, odzysku i recyklingu odpadów, przy równoczesnym systematycznym pozbawianiu gmin realnego wpływu na efektywność działania gminnych systemów gospodarki odpadami.

Za przykład działań osłabiających rolę gmin w systemie gospodarowania odpadami uznano rozszczelnienie systemu kaucyjnego, wprowadzone w styczniu bieżącego roku pod naciskiem przedsiębiorców i bez konsultacji z samorządami terytorialnymi. Wskazano, że już po trzech miesiącach wdrażania systemu doszło do zasadniczej zmiany zasad jego funkcjonowania.

W ocenie Zarządu Związku Miast Polskich nakładanie sankcji finansowych na samorządy w obecnym stanie prawnym prowadzi do przerzucania odpowiedzialności systemowej na podmioty, które nie dysponują odpowiednimi narzędziami prawnymi, organizacyjnymi ani ekonomicznymi do realizacji narzuconych celów.

Związek Miast Polskich wnioskuje o pilną nowelizację ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz innych powiązanych aktów prawnych w celu likwidacji mechanizmu sankcji finansowych nakładanych na gminy z tytułu nieosiągnięcia poziomów recyklingu, jasnego i sprawiedliwego rozdzielenia odpowiedzialności pomiędzy gminy, producentów i inne podmioty uczestniczące w systemie gospodarowania odpadami oraz dostosowania celów i obowiązków tych podmiotów do faktycznych możliwości organizacyjnych i rynkowych. Postuluje także wdrożenie efektywnego, powszechnego i transparentnego systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta oraz zapewnienie gminom realnych instrumentów wpływu na osiągnięcie poziomów recyklingu.

Związek Miast Polskich zadeklarował gotowość do współpracy i merytorycznego udziału w pracach nad tego typu regulacjami, tak aby były one skuteczne środowiskowo, sprawiedliwe społecznie i możliwe do wdrożenia w praktyce.